

Hvad er bæredygtighed?

Der findes ikke en entydig definition af begrebet bæredygtighed, da mange af elementerne vægtes forskelligt, er i modstrid med eller i hvert fald påvirker hinanden. Men når man prøver at definere bæredygtighed, skeler man ofte til *Brundtlandrapporten* fra 1987.

Camilla Schlüntz

Afslutter HF ved Steinerskolen
i Kvistgård juni 2023.

Bruntlandrapporten

I Bruntlandrapporten italesatte FN's Verdenskommission for Miljø og Udvikling for første gang problematikker i relation til bæredygtighed. Som emu.dk siger, så defineres bæredygtighed i rapporten som:

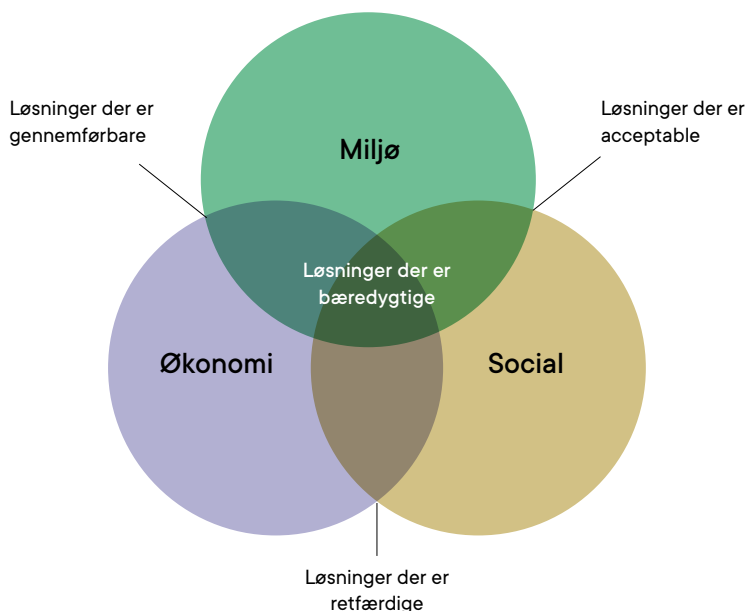
*"det at skabe en udvikling, (...) som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare." (Miljø- og Fødevarerministeriet 2020)."*¹

Og som Ecolabel skriver, så siger Bruntlandrapporten også, at bæredygtighed er:

*"en brug af jordens resurser, der skaber balance mellem udnyttelse og beskyttelse, så vi ikke ødelægger vort livsgrundlag."*²

I Bruntlandrapporten er bæredygtighedsbegrebet holistisk. Det betyder, at det bliver set på, som en helhed. I et globalt perspektiv sætter det bæredygtighed på programmet. Med holistisk bæredygtighed er der en forståelse af, at bæredygtighed indebærer og vedrører tre områder: det sociale, miljøet og det økonomiske.

Det indebærer dermed en sammentænkning af de tre områder, og det kræver, at man tænker i helheder. Bæredygtighed som begreb rummer mange parametre: miljø, klima, biodiversitet, resurseudnyttelse, arealanvendelse, spildevand, affald/madspild og mange flere.

Modellen viser, at bæredygtighed og bæredygtige løsninger har forskellige parametre, som de er afhængige af, og at de samtidig ofte er komplekse. F.eks. vil løsninger der inkluderer det sociale og miljømæssige perspektiv blive bedømt ud fra, om de er acceptable. Løsninger, der inkluderer og tager hensyn til de miljømæssige og økonomiske forhold, vil blive bedømt og vurderet ud fra deres gennemførlighed. Og til sidst vil løsninger, der vedrører de økonomiske og sociale forhold, skulle bedømmes ud fra, om de er retfærdige.³

De 17 verdensmål

Udover Brundtlandrapporten skeler man også ofte til de 17 verdensmål.

Det 12. verdensmål hedder nemlig ”Ansvarligt Forbrug og Produktion”. Målet siger, at bæredygtig udvikling og økonomisk vækst kræver, at vi så hurtigt som muligt reducerer det fodaftryk, vi efterlader i naturen – ved at ændre, hvordan vi forbruger vores ressourcer. Det vil sige, måden vi producerer og forbruger varer på, samt måden vi bortskaffer forurenede stoffer og giftigt affald. Det betyder at god og effektiv

styring af vores fælles naturressourcer er en vigtig målsætning for at kunne nå dette verdensmål.

Det er vigtigt at tilskynde virksomheder, industrier og forbrugere til at reducere og genbruge deres affald. Derudover er det vigtigt at støtte udviklingslandene, så de også har mulighed for at bevæge sig i en mere bæredygtig retning. Som en del af de 17 verdensmål er ansvarligt forbrug og produktion med i udviklingsdagsordenen for bæredygtig udvikling, som skal ske inden 2030.⁴

Vi skal bestræbe os på ikke at bruge flere ressourcer, end jorden kan nå at genskabe.

Min fortolkning af bæredygtighed

Der er lavet mange andre fortolkninger af begrebet bæredygtighed end FN's Brundtland-rapport og de 17 verdensmål. Men ud fra de to hensigtserklæringer er min fortolkning af bæredygtighed:

"Vi skal bestræbe os på ikke at bruge flere ressourcer, end jorden kan nå at genskabe"

Derfor skal vi minimere forbruget af ikke fornybare ressourcer. For når vi forbruger, ikke fornybare ressourcer, tager vi et materiale, som vi derefter ikke kan putte tilbage i naturen igen, og som naturen ikke kan genskabe. Dermed skaber vi *ikke* en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare!

Vi skal i princippet bruge "Put It Back", som betyder, at når man bruger en naturressource, så skal man på bedst mulig måde lægge det tilbage eller give noget tilbage af samme værdi. Så hvis man f.eks. fælder et træ, så skal man plante et nyt.

Hvorfor bygge bæredygtigt?

Klima, klimakrise og klimaforandringer.⁵ Vores jordklode ændrer sig, en global opvarmning er i gang, og klimaet forandres overalt på jorden.⁶ Vores vejr bliver mere ekstremt, og temperaturerne er stigende. Det betyder store forandringer, heftigere storme, store oversvømmelser, tørker, ørkendannelse, skovbrande, mangel på

rent vand og fødevarer, og fejlslagne høster. I bjergene og ved polerne smelter isen, vandstanden i havene stiger, økosystemer kollapse, og planter og dyr uddør, fordi de ikke kan nå at tilpasse sig de nye leveforhold. Som konsekvens vil også millioner af mennesker drives på klimafugt af klimaforandringerne.⁷

Det er de stigende mængder af bl.a. CO₂ i atmosfæren, der bidrager til drivhuseffekten. Jorden bliver varmere, fordi atmosfæren reflekterer varmestrålingen fra solen ned på jorden. Balancen mellem den varme, der kommer ind, og den varme, der slipper ud, er rykket pga. menneskets tilførsel af bl.a. CO₂ til atmosfæren.

Det er dokumenteret, at de store koncentrationer af drivhusgasser primært skyldes menneskeskabte udslip f.eks. fra vores energiproduktion, hvor vi brænder fossile brændstoffer for at få energi.⁸

Bæredygtige byggemetoder forurener vores miljø mindre – og derfor skal vi bygge bæredygtigt

Hvorfor bygge bæredygtigt? Som Bolius siger, så står byggeriet "for 35 % af al affald og sammen med produktionen af byggematerialer udgør det 10–15 % af Danmarks CO₂-udledning."⁹

Byggebranchen mener også selv, at det CO₂, de forurener med, er alt for meget og at det skal forbedres.¹⁰ Derfor skal vi bevæge os hen imod en mere miljøvenlig måde at bygge på.

Til min årsopgave har jeg valgt som kreativt produkt at lave en kæmpe kigkasse som indeholder alle de byggematerialer, jeg skriver om i min opgave samt lave en hjemmeside, hvor alt information fra min årsopgave står. På hjemmesiden har jeg også lavet en lille video, der viser en bæredygtig byggemetode.

NOTER

- 1 Emu, u.d.
- 2 Ecolabel, u.d.
- 3 Emu, u.d.
- 4 Verdensmålene, u.d.
- 5 Dn, u.d.
- 6 Sønderiis, 2022
- 7 Dn, u.d.; Sønderiis, 2022
- 8 Dn, u.d.
- 9 Christensen & Stephan, 2022
- 10 Christensen & Stephan, 2022